

(א) יומא נא; (ב) ג'ל אשך לו משלו; (ג) ונמחות יט; (ד) וס'ן; (ה) סנהדרין ב; (ו) יד: סוטה מה; (ז) ועי' מוס' לקמן דף טו. ד"ה שאלן; (ח) ועי' מוס' פסחים סד. ד"ה קלאן; (ט) שייך לעמי יג; (י) ועי'.

תורה אור השלם

1. (ט) בית ישראל ברכו את ה' בית אהרן ברכו את ה'; (ב) בית הלוי ברכו את ה'; (ג) בית הלוי ברכו את ה' ירמיהו ברכו את ה' תהלים קלה יט-כ. והקריב אהרן את פר העזרה ובעד ביתו:
2. ויקרא טו ה ויקרא טו ו. וְהִשָּׁחַת אֶת שְׂעִיר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לָעֵם וְהִבִּיא אֶת דָּמּוֹ אֶל מִבֵּית לְפָרֶת וְעִשָּׂה אֶת דָּמוֹ בְּאֶשׁ עֹשֶׂה לְרֵם הַפָּר וְהָזָח אֹתוֹ עַל הַכַּפָּרֹת וְלִפְנֵי הַכַּפָּרֹת:
3. ויקרא טו ו. וְהִשָּׁחַת אֶת שְׂעִיר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לָעֵם וְהִבִּיא אֶת דָּמּוֹ אֶל מִבֵּית לְפָרֶת וְעִשָּׂה אֶת דָּמוֹ בְּאֶשׁ עֹשֶׂה לְרֵם הַפָּר וְהָזָח אֹתוֹ עַל הַכַּפָּרֹת וְלִפְנֵי הַכַּפָּרֹת:
4. וּמֵאֵת עֹדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקָּח שְׂנֵי שְׂעִירֵי עִזִּים לְחֻטָּאת וְאֶל אֶהָרָ לַעֲלֹה; ויקרא טו ה. וְהִקְרִיב אֶהָרָן אֶת פֶּר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וּבִפְרֹ בַעֲדוֹ וּבַעֲדוֹ בֵּיתוֹ וְשָׁחַת אֶת פֶּר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לוֹ; ויקרא טו יא.

הגהות הב"ח

(א) נמי וגו' מאי אש כתיב? ואותו ו' נמחק: (ב) שם בית הלוי ברכו את ה' בית הלוי ברכו את ה' יחזקאל: (ג) ועי' מוס' ד"ה יד: (ד) ועי' מוס' ד"ה יד: (ה) ועי' מוס' ד"ה יד: (ו) ועי' מוס' ד"ה יד: (ז) ועי' מוס' ד"ה יד: (ח) ועי' מוס' ד"ה יד: (ט) ועי' מוס' ד"ה יד: (י) ועי' מוס' ד"ה יד:

גליון הש"ס

נמי ת"ל אשר לו. עי' מגילה דף ט ע"ב מוס' ד"ה אין:

1) צוומאם מקדש וקדשיו כשהוא אומר. על הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר ולימד שהשווה כולם לכפרה אחת בשעיר המשלח לרבי יהודה מצינו שיש להם כפרה בשאר עבירות כי היכל דמם רחמנא למיכתב עלייהו כפרה בשאר דיהיב להו נמי כפרה צוומאם מקדש וצומאם הן מתכפרים כו': מאי אש נפשך לומר. מה היה לו להקשות שהזקק להביא מקרא זה: ופי' אש **הוא דאשא.** שלא יתכפרו צו כהנים: **מדעם ליהוי.** משל צבור ולא משל א' כהן גדול לפי שהפר צא משלו הוצרך לומר בשעיר משל צבור: **לפי הוא דאשא.** שלא יתכפרו צו אחרים שהזקקת להביא מקרא שיתכפרו צו כהנים: **ס"ל אשר לו.** תלתא כתיבי כפרי: **אשר לו.** תניינא: **סלמוד לומר אשר לו.** השלישי לעכב: **הכי קשיא ליה.** דקאמר יכול לא יתכפרו צפרי של אהרן שהרי כבר נאמר אשר לו לומר שאינו צא משל כהנים וכיון שאינו חסרין צו ממונן לא נתכפרו צו דמאי שנא בשעיר הפנימי דלא מכפרו ציה כדלפינן מאשר לעם יתירא משום דלא חסרו צו ממונא שלא נקשה משלהם: **היינו דאויכא טרי וידוי.** צפר ומתן דמו מרי וידוי דכתיב טרי זימני וכפר בעדו ובעד צימו ואומר מר (יומא דף לו): צכפרת דברים הכתוב מצד שהרי עדיין לא נשחט הפר ואויכא מתן דמו הרי ג' כפרות לכפר על ג' עבירות שהכהנים מתכפרין צפר כנגד שלש עבירות שישאל מתכפרין בשעירים: **חד כנגד שעיר הנעשה בפנים.** לתלות על שיש צה ידיעה בתחלה ואין צה ידיעה צסוף: **וחד כנגד שעיר החילון.** לכפר על שאין צה ידיעה בתחלה ויש צה ידיעה צסוף: **וחד כנגד שעיר המשלח.** לכפר על שאר עבירות: **בחד וידוי ודמו סגי.** חד כנגד שעיר הפנימי וחד כנגד שעיר החילון: **יבוא זכאי ויכפר על החייב.** לפיכך מתודה וידוי ראשון עליו ועל צימו ולאחר שנעשה זכאי צידוי מתודה עליו ועל אחיו ולעולם תרוייהו חדא כפרה נינהו:

הדרן עלך שבועות שתיים

ידיעות. **שכן ארבע.** כבר פירשתי צפרק ראשון צמשנה (דף צ). **נטמא וידע.** שנטמא או צשעת טומאה או אחרי כן: **אחד הנכנס לעזרה ראשונה ואחד הנכנס לתוספת.** שהוסיפו עליה אחרי כן: **שאלן מוסיפין כו'.** לפיכך היא קדושה כראשונה: **אלא צמלך כו'.** כולוהו יליף מקראי (ט): **ובשאיסודות.** מפרש צגמרא [טו]. שני לחמי תודה והיו נושאין אותם צהיקף סביב: **ובשאי.** מפרש צגמרא: פנימית

הדרן עלך שבועות שתיים

לדלידה צידוי ראשון נמי הל"ל וצני אהרן ותימה דהא רצא מוקי לה התם וידוי לשעיר המשלח כו' אמו נמי כרי' שמעון וי"ל דלפילו ר' שמעון מודה שאינו מוכיר צהדיא צני אהרן עד שיראה כוכאי:

הדרן עלך שבועות שתיים

ידיעות הטומאה שתיים שהן ארבע צנטמא וידע ונעלמה ממנו הטומאה וזכור את הקדש נעלם ממנו הקדש וזכור את הטומאה נעלמו ממנו זה וזה ואכל את הקדש ולא ידע ומשאכל ידע הרי זה בעולה ויורד צנטמא וידע ונעלמה ממנו טומאה וזכור את המקדש נעלם ממנו מקדש וזכור את הטומאה נעלם ממנו זה וזה ונכנס למקדש ולא ידע ומשיצא ידע הרי זה בעולה ויורד: **אחד הנכנס לעזרה ואחד הנכנס לתוספת העזרה** צשאין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא במלך ונביא ואורים ותומים וסנהדרין של שבועים ואחד הובשתי תודות ובושיר ובית דין מהלכין ושתי תודות אחריהן וכל ישראל אחריהם: הפנימית

הדרן עלך שבועות שתיים

לדלידה צידוי ראשון נמי הל"ל וצני אהרן ותימה דהא רצא מוקי לה התם וידוי לשעיר המשלח כו' אמו נמי כרי' שמעון וי"ל דלפילו ר' שמעון מודה שאינו מוכיר צהדיא צני אהרן עד שיראה כוכאי:

הדרן עלך שבועות שתיים

ידיעות הטומאה. מתוך פ"ה משמע שרואה לפרש כולה צמתית צידיעה גמורה שפירש וידע שנטמא וזכאי דמוקמא צמתית כרי' דלמר דידיעת צית רצו שמה ידיעה מ"מ נקטה לה צמתית סתם ידיעה זכאי דלא צריך והמדקדק יכול לפרש כולה צמתית צידיעת צית רצו:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

גג א מיי פ"ה מהל' עבודת יוה"כ ה"ל יג: א ב מיי פ"ה מהל' שגנות הלכה א: ב ג מיי פ"ג מהלכות צילת מקדש הלכה יב סמג לאוין דש: ג ד מיי פ"ו מהל' צית הצמירה ה"ל יא ופ"ה מהל' סנהדרין הלכה א סמג עשין קסג: ד ה מיי פ"ו מהל' צית הצמירה הלכה יב יג:

מוסף רש"י

והוא אשר לו כו'. אשר לו כתיב ציה תלתא זימני, למעוטי צבור ואחיו הכהנים ללא מידהו אחי, תלתא אשר לו כתיבי ציה צתרי קלאו, ויקריב אהרן וגו' ויקריב מנינא ושמע את פר הטמא אשר לו (יומא טו).

הדרן עלך שבועות שתיים

על העיר. על ירושלים (סנהדרין ב. יד. טוטה מה). ולריך לקדש המוספת צשמי מדות ובש"י (סנהדרין ד).

רבינו הגנאל

בשלמא לר' שמעון היינו דבעינן שני וידוין ודמם הפר. פי' דמם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו. כנגד דם אחי מידהו חלל אפילו למ"ד שמוזין לשקול והשעיר צא מתרומת הלשכה מ"מ אש חסרו מעות הלשכה וצאו לגבות ללווין שעיר אין גצוין משלהן או אש צא אחר וזיכה שעיר לציבור כשר זכאי:

בראיהרן נמי צא מחסרי ממונא.

שמצינו שיש להן כפרה בכל מה שיש כפרה לאחרים מדכתיב יכפר לא מצינו לאוקומה חלל צשל אהרן מאחר שנתמעטו משל צבור מדכתיב אשר לעם ולא גמרינן מנייה דגלי קרא וי"ל דאשר לעם משמע נתינת טעם משום שהוא משל עם ואש היו מתכפרים משל אהרן זכאי דלא מחסרי ממונא א"כ אין הטעם נכון: **וקאמר בולין קרויין ביתו.** והשתא על שאין צה ידיעה צה בתחלה ולא צסוף שמכפרים שעירי רגלים מתכפרים נמי כהנים זכאי דלא מחסרי ממונא הואיל ומצינו צשל אהרן מתכפרין זכאי דלא מחסרי ממונא ועוד דדוקא ציום הכפורים הוא דמלכרי' ריציא לפי שמצינו חילוק צכפרה צין ישראל לכהנים:

שני וידוין ודמם הפר.

שמתכפרין הכהנים צצ' וידוין א"כ צמתיתין דיומא צפרק אמר להן הממונה (דף לה): דקמני צידוי ראשון אני וציתי ומו לא וצשני אני וציתי וצני אהרן לא מתוקמא כרי' שמעון

הדרן עלך שבועות שתיים

לדלידה צידוי ראשון נמי הל"ל וצני אהרן ותימה דהא רצא מוקי לה התם וידוי לשעיר המשלח כו' אמו נמי כרי' שמעון וי"ל דלפילו ר' שמעון מודה שאינו מוכיר צהדיא צני אהרן עד שיראה כוכאי:

הדרן עלך שבועות שתיים

ידיעות הטומאה. מתוך פ"ה משמע שרואה לפרש כולה צמתית צידיעה גמורה שפירש וידע שנטמא וזכאי דמוקמא צמתית כרי' דלמר דידיעת צית רצו שמה ידיעה מ"מ נקטה לה צמתית סתם ידיעה זכאי דלא צריך והמדקדק יכול לפרש כולה צמתית צידיעת צית רצו:

ארבעי קמייתא דלא מייתי' ליה לדי קרבן בו' וזאת הגירסא עיקר וכן נראה לקונטרס אע"פ שפ"ה ברש"י מסכת שבת (דף ג. וסס) הנהו דלמו לדי חיוצ חטאת קחשיב דהיינו העקיבות לא קשיל מידי דהתם מיירי בזה עוקר וזה מניח ובהנחה אין המניח יכול לצל לדי חיוצ חטאת אבל העוקר היה יכול לצל לדי חיוצ חטאת אם היה גומר הוצאה אבל הכא צדיעה ראשונה לא נתחייב וצדיעה האחרונה נתחייב:

ז"ל קרי בי רב הוא. והיו כמו שיש כאן ידיעה שהיה לו לשאול כיון שדבר זה יודע למינוקות אבל שרץ דמטמא כעדשה דבסמוך אין יודע אלא לתלמידים ול"ת תפיק ליה ידע צבית רבו כשלמד דצב מטמא וי"ל שאל למד אלא ראה שהעולם מזהיר ולא הציץ בין צב לצפרדע מעולם ועוד יש לפרש זיל קרי צי רב הוא כלומר הרי ע"כ למד צבית רבו שצב כתיב צפרשה וצמיון ששצבה ליכא לאוקומה כיון שידע דמד מינייהו מטמא:

ונעלם ממנו מקום מקדש מהו. לפי מה שפ"י דחשיב ידיעה מה שהיה לו לשאול צריך לפרש דבזמן הזה מיירי שאין מניו לשאול היכן מקומו ומ"מ נקט בן צבל לפי שבני א"י רגילין להכיר יותר ויש תימה אמאי לא חשיב בן ונעלם מכלל ידע כמו ונעלמה מעיני כל חי (איוצ כח) דגבי תורה: **או דלמא כיון דמקומו לא ידע ליה העלמה היא.** פ"י צקונטרס דלא דמי לידעת צית רבו דהתם ידע ששרץ מטמא וכשנגע (ב) ששרץ לא נזכר לו שלמד שיהא טמא צנגיעה זו משמע דלא הו"ל ידיעת צית רבו ידיעה אלא"כ ידע בשעת נגיעה שנגע ששרץ ולעיל צפ"ק (דף ה.) דכיון דמי איכא דלית ליה ידיעת צית רבו ומשני משכחת לה צמיון ששצבה צין הנכרים ה"מ לשנויי כגון שלא ידע בשעת נגיעה שנגע ששרץ: שאין

אי צפרדע טמא זיל קרי בי רב הוא לעולם דידע בטומאת שרץ וכגון דנגע בכעדשה ולא ידע כעדשה אי מממא אי לא מממא מאי כיון דידע דמטמא שרץ בעולם ידיעה היא או דלמא כיון דכעדשה לא ידע אי מממא אי לא מממא העלמה היא יתיקו בעי רבי ירמיה בן בבבל שעלה לארץ ישראל ונעלם ממנו מקום מקדש מהו אליבא דמאן אי אליבא דרבי עקיבא דבעי ידיעה בתחלה הא לא מוחיב על העולם מקדש אי אליבא דרבי ישמעאל דמחייב על העולם מקדש הא לא בעי ידיעה בתחלה לא צריכא אליבא דרבי דבעי ידיעה בתחלה ומחייב על העולם מקדש ואמר ידעת בית רבו שמה ידיעה מאי כיון העלמה היא יתיקו: אחד הנכנס לעזרה וכו': מנא הני מילי אמר רב שימי בר חייא דאמר קרא ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן

כאן ידיעה בתחלה: צן צבל שידוע שיש מקדש צירושלים אבל אין יודע מקומו מהו איכא ידיעה בתחלה או דלמא לא צבילי פירקין (דף יט.) אליבא דרבי דאמר בשמעמא קמייתא קמא (דף ד.) דצעי ידיעה בתחלה ומחייב על העולם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה בתחלה: או דלמא כיון דמקומו לא נודע לו. מעולם אין כאן ידיעה בתחלה. ולא דמי לידעת צית רבו דטומאה דלילו התם למד שהשרץ מטמא וכשנגע בו ידע שנגע ששרץ אבל לא נזכר לו להכיר שהוא טמא צנגיעה זו התם קאמרינן כיון שלמד שהנגע ששרץ טמא וזה ידע כשנגע אין זה העולם אבל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעת צית רבו: מה"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה: וכן

פנימית וחיונה מפרש בגמרא [טו:] ונאלת ונשרפת נמי מפרש בגמרא [טז:] נטמא בעזרה. וידע שנטמא: השפחה. בהעלם זה: או ששה כדי השפחה. בגמרא [טז:] מפרש שיעורא: או שצא לו צארכו. שצא לו דרך ארוכה שיש קצרה הימנו ללאת: חיוב. ואפי' לא ששה תחלה. ושערוין הללו הלכה למשה מסיני הם צמי שנטמא בתוך העזרה: צקצרה פטור. היכא דלא השתחוה ולא ששה: זו היא. טומאה שאירעה לו בתוך עזרה: זו היא מלוא עשה שצמקדש. ליש כאן מצות עשה וישלחו מן המחנה וגו' וכל טמא לנפש (במדבר ה.) שאין חייבין עליה. צית דין פר צבוראה ולא כהן משמי כדמפרש בגמרא [ז:] ואיוו היא מלוא עשה שצנדה כו'. אידי דתנא צבורית (דף ט.) אין חייבין על עשה שצמקדש אבל חייבין על עשה שצנדה קמני הכא איוו היא מלוא עשה שצמקדש ואיוו היא שצנדה: היה משמש עם הטורה. היינו דומיא דעשה שצמקדש שאירעה לו הטומאה משצא צהיתר לדי כניסה: ואמרה לו נטמאסי. עכשיו ופירש מיד צקושי האכבר: חיוב. אלא יעמוד צבל קושי עד שימות האכבר ויפרוש צבל קושי וזהו עשה וצגמרא (ט) יליף לה: ששרץ ונעלם. או צנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו (ויקרא ה.) ר' עקיבא אומר כו'.

צגמרא (י) מפרש מאי צינייהו: ג' ה"ג אמר רב פפא לעולם סמני הויין וארבעי צפרייתא דמייסין ליה לדי קרבן קחשיב כו'. ידיעות אחרונות מודיעות אותו שחטא. ואית דגרסי ארבעי קמייתא דמייסין ליה לדי קרבן קא חשיב ואין נראה לי דא"כ מאי איכא דאמרי אס מפני שנוי הטעם אין דרך הש"ס לומר כן ולא ישאל אחריו מאי צינייהו: ארבעי צפרייתא. ידיעות שצסוף איתנהו בכל התורה שאין אדם מציא חטאת אלא"כ נודע לו שחטא: ארבעי קמייתא. ידיעות שצתחלה: לימנהו צבל הסורה. שהאכול חלב צשווג אפילו לא נודע לו על חתיכה זו מעולם שהיא חלב ולאחר אכילה נודע לו חיוב: נעלמו ממנו הלכות טומאה. כשנגע ששרץ ידע שנגע ששרץ אבל אינו יודע שהוא טמא: אי שרץ מטמא. כגון הצצ והלטה שדומין לצפרדע וצבור שאינו מטמא: זיל קרי צי רב הוא. מינוקות של צית רבן קורין החולד והעכבר והצצ ויקרא (י) הלכך אין זו העלמה ויש כאן ידיעה בתחלה וכשאלך את הקדש נעלמה ממנו נגיעה ראשונה יש כאן ידיעה בתחלה והעלם אחריה ולכשיודע לו צסוף יהא חיוב: ידיעה היא. ידיעה בתחלה יש כאן: העלמה היא. ואין

כאן ידיעה בתחלה: צן צבל שידוע שיש מקדש צירושלים אבל אין יודע מקומו מהו איכא ידיעה בתחלה או דלמא לא צבילי פירקין (דף יט.) אליבא דרבי דאמר בשמעמא קמייתא קמא (דף ד.) דצעי ידיעה בתחלה ומחייב על העולם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה בתחלה: או דלמא כיון דמקומו לא נודע לו. מעולם אין כאן ידיעה בתחלה. ולא דמי לידעת צית רבו דטומאה דלילו התם למד שהשרץ מטמא וכשנגע בו ידע שנגע ששרץ אבל לא נזכר לו להכיר שהוא טמא צנגיעה זו התם קאמרינן כיון שלמד שהנגע ששרץ טמא וזה ידע כשנגע אין זה העולם אבל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעת צית רבו: מה"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה: וכן

כאן ידיעה בתחלה: צן צבל שידוע שיש מקדש צירושלים אבל אין יודע מקומו מהו איכא ידיעה בתחלה או דלמא לא צבילי פירקין (דף יט.) אליבא דרבי דאמר בשמעמא קמייתא קמא (דף ד.) דצעי ידיעה בתחלה ומחייב על העולם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה בתחלה: או דלמא כיון דמקומו לא נודע לו. מעולם אין כאן ידיעה בתחלה. ולא דמי לידעת צית רבו דטומאה דלילו התם למד שהשרץ מטמא וכשנגע בו ידע שנגע ששרץ אבל לא נזכר לו להכיר שהוא טמא צנגיעה זו התם קאמרינן כיון שלמד שהנגע ששרץ טמא וזה ידע כשנגע אין זה העולם אבל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעת צית רבו: מה"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה: וכן

כאן ידיעה בתחלה: צן צבל שידוע שיש מקדש צירושלים אבל אין יודע מקומו מהו איכא ידיעה בתחלה או דלמא לא צבילי פירקין (דף יט.) אליבא דרבי דאמר בשמעמא קמייתא קמא (דף ד.) דצעי ידיעה בתחלה ומחייב על העולם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה בתחלה: או דלמא כיון דמקומו לא נודע לו. מעולם אין כאן ידיעה בתחלה. ולא דמי לידעת צית רבו דטומאה דלילו התם למד שהשרץ מטמא וכשנגע בו ידע שנגע ששרץ אבל לא נזכר לו להכיר שהוא טמא צנגיעה זו התם קאמרינן כיון שלמד שהנגע ששרץ טמא וזה ידע כשנגע אין זה העולם אבל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעת צית רבו: מה"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה: וכן

כאן ידיעה בתחלה: צן צבל שידוע שיש מקדש צירושלים אבל אין יודע מקומו מהו איכא ידיעה בתחלה או דלמא לא צבילי פירקין (דף יט.) אליבא דרבי דאמר בשמעמא קמייתא קמא (דף ד.) דצעי ידיעה בתחלה ומחייב על העולם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה בתחלה: או דלמא כיון דמקומו לא נודע לו. מעולם אין כאן ידיעה בתחלה. ולא דמי לידעת צית רבו דטומאה דלילו התם למד שהשרץ מטמא וכשנגע בו ידע שנגע ששרץ אבל לא נזכר לו להכיר שהוא טמא צנגיעה זו התם קאמרינן כיון שלמד שהנגע ששרץ טמא וזה ידע כשנגע אין זה העולם אבל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעת צית רבו: מה"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה: וכן

כאן ידיעה בתחלה: צן צבל שידוע שיש מקדש צירושלים אבל אין יודע מקומו מהו איכא ידיעה בתחלה או דלמא לא צבילי פירקין (דף יט.) אליבא דרבי דאמר בשמעמא קמייתא קמא (דף ד.) דצעי ידיעה בתחלה ומחייב על העולם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה בתחלה: או דלמא כיון דמקומו לא נודע לו. מעולם אין כאן ידיעה בתחלה. ולא דמי לידעת צית רבו דטומאה דלילו התם למד שהשרץ מטמא וכשנגע בו ידע שנגע ששרץ אבל לא נזכר לו להכיר שהוא טמא צנגיעה זו התם קאמרינן כיון שלמד שהנגע ששרץ טמא וזה ידע כשנגע אין זה העולם אבל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעת צית רבו: מה"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה: וכן

(א) ג' ע"י מוס' לקמן טו: ד"ה נעלמה. (ב) לקמן יח. (ג) מדה כח: (ד) לעיל ג. (ה) כריסות יט. (ו) ז"ל אמר ליה רב פפא. (ז) לעיל ד. (ח) לעיל ה. (ט) לקמן יח. (י) לקמן יח.

תורה אור השלם

- או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בגבלת חיה טמאה או בגבלת בהמה טמאה או בגבלת שרץ טמא ונעלם ממנו ודואי טמא ואשם: ויקרא ה ב
- או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם ממנו ודואי ידע ואשם: ויקרא ה ג
- בכל אשר אָני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשה: שמות כה ט

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה או וכו' וכשנגע ידע שנגע בשרץ ולא נזכר:

גליון הש"ס

נמ' שיציאתו הנאה לו בביאתו. עין צחי' ספר כמובא לכתובת דף נא ע"ש ד"ה ופולגה דרבא:

מוסף רש"י

על העלם שרץ. שנטמא וידע וששה נכנס ועלם ממנו טומאה. חיוב (נדח) ואינו חייב על העלם מקדש. אס כשנכנס למקדש זכור לטומאה ועלם ממנו מקדש וכנס. שאינו סבור שזה מקדש ושאלו נזכר, פטור (סס). ידיעת בית רבו. שלמד צבית רבו (לעיל ה.).

רבינו חננאל (המשך)

הפרק ואמר לא צריכא לרבי דבעי ידיעה בתחלה ומחייב על העלם מקדש כמו שפירשנו למעלה. ועלתה בתיקו. הא דר' ישמעאל ור' עקיבא ורבי מפורש בראש הפרק הראשון: מתני' אחד נכנס לעזרה ואחד נכנס לתוספת העזרה שאין מוסיפין על העזר ועל העזרות אלא במלך ובנביא ובאורים ותומים ובסנהדרין של שבעים ואחד ובשתי תורות ושיר וכו': מנהני מילי אמר רב שימי בר חייא דאמר קרא ככל אשר אני מראה אותך וגו'

מלת את מיותרת ואולי חסר כאן וז"ל גם המקרא דכתיב גבי נשיא.

רבינו חננאל

ומקשי רב פפא והא שש ידיעות הן. ידיעת מקדש ונעלם ממנו שחטא מקדש וכו' בתורה ואח"כ נודע לו היה שתי ידיעות. וכן ידע שזה בשר קדש ונעלם ממנו שהוא קדש ואכלו ואח"כ נודע לו שהיה קדש הרי שתי ידיעות. ושתיים בטומאה ידע שזה שרץ או מה או נבלה וכיוצא בהן ונגע בהן ונעלם ממנו הטמאה ונכנס למקדש או אכל בשר (שרץ) [קדש] ואחרי כן נודעה לו הטומאה הרי שש ידיעות. אמאי תני שתיים שחן ארבע. ואמרי ליה ולשמעך תמני הוורין. שחן בטומאת קדש ושתיים בטומאת מקדש. ופריך שם טומאה אחת היא. כלומר בין בקדש בין במקדש ידיעות שרץ ומא ונבילה וכיוצא בהן היא הטומאה הראשונה בהו ובהו אחת היא. לפיכך לא צריך. מכל מקום שית הויין אמאי תני ארבע. והדר ביה רב פפא ואמר לעולם תמני ויודע וארבע ידיעות קמיית' דליתנהו בכל התורה קא חשיב. ולא אשכחן ידיעה דכתיבא בתורה אלא אחרי חטא כדכתיב ונודעה החטאת אשר חטא עליה וגו' וכתיב נמי או הודע אליו חטאתו אשר חטא והני ידיעות דבתר החטא כיון דמפרישי באורייתא לא אצטריך למתנהו. כי אצטריך להני קמייתא דלא כתיב אי נמי ידיעתא בתרייתא דמייסין ליה לדי קרבן. כדכתיב ונודעה החטאת והקריבו הקהל פר בן צקן. או הודע אליו חטאתו והביא א' את קרבנו שערית עזים קא חשיב. אבל ידיעתא קמייתא דלא מייסין ליה לדי קרבן דהא לא ידע ליה דחטא אמאי מייסין הלכך לא חשיב להו: בעי רב פפא ידע דשרץ ודאי מטמא ולא ידען דכעדשה מן השרץ מטמא אי לא. ונגע בו ונעלם ממנו אי מטמא בכעדשה או לא: ונכנס למקדש או אכל קדש ואח"כ נודע לו דכעדשה מטמא מי. ונעלם קרינא ביה וחייב אי לא. ועלתה בתיקו: בעיא דר' ירמיה במי שנעלם ממנו המקדש אליבא דר' ישמעאל ור' עקיבא מפורשת חלוקתם בהעלם מקדש בסוף זה